

Ivan Langerholz :

Šola lepega vedenja.

10. Kdaj je človek najgrši?

Ali ni naravnost pregrešno tako vprašanje? Človek je vendar najlepše delo Stvarnikovo. Ali je torej res mogoče kdaj, da je človek v resnici grd? Morda, ko je star? Ko dobi sive lase, nagubano kožo, krivo, upognjeno postavo? Ne! Starost je častitljiva. — Grd je morda človek, če nima roke, če mu manjka noga, če je slep, kruljav, če je zatekel v obraz? Tudi ne! Tak človek je pač revež, je nesrečen, grd pa ni.

A kdaj pa je potlej človek res grd? T a k r a t , k a d a r j e j e z e n .

Le pogledjte ju: Miha Bunkovič in Tone Mahovič se kregata. Že to vpitje je grdo. Tisti priimki pa, s katerimi se obkladata, pa kar ostudni! In zdaj, zdaj! Spoprijela sta se. Že sta na tleh! Valjata se po prahu, lasata se, brcata drug v drugega. Zdaj pa spet narazen! Pa kakšna sta! Lase jima štrle kvišku, obleka vsa zaprašena, obraza zabuhnjena, lica pa zamazana. Presodite, ali nista grda. Takó grdih otrók že davno nismo videli.

Kako ves drugačen je pa Francelj z Jasnega vrha. Bunkovič ga je nameraval užaliti. Francelj ga je pa pogledal po strani, se mu nasmehnil, pa dejal: »Veš, Miha, saj bi te lahko, pa te ne bom.« Miha je speklo, Francelj je pa premagal svojo jezo. To je dečko!

Minka Kislica je pa oni dan jokala, ker je šla njena sestra Rezika služiti. Včeraj je pa jokala, ker

je morala varovati Jožka. Oni dan pa je jokala, ker je bila žalostna; včeraj pa, ker je bila jezna. Škoda, da je ni kdo fotografiral! Pokazali bi vam, kakó joka žalost in kakó joka togota. Pokazali bi vam, kakó je človek lep, tudi če joka, in kakó je človek grd, če se cmeri in kremži iz togote. Sicer ste pa otroke oboje vrste že sami videli. Minki bi pa svetovali: Kadar boš jokala od togote, stopi v hišo in poglej svoj grdi, skremženi obraz v ogledalu! Ali je to res Minka, kar boš zagledala v njem? — — —

In kdaj je človek še grd? Kdaj je še komaj človeku podoben? Takrat, kadar se pači, spakuje. Iz lepega, čednega in mladostnega obraza naredi tako spako, da bi človek pobegnil, če bi srečal ta strah na samem.

Jerica Zmrdrnik pravi, da niti ne ve, kdaj se pači. Enkrat se pači očitno, da jo ljudje vidiyo; drugič pa skrivaj, za hrbtom, da jo vidiyo samo njene »dobre« prijateljice. O, če bi hotela, bi se lahko odvadila. Dobre volje ji manjka.

Mi smo Slovenci in hočemo tudi ostati Slovenci. Ta grdobija spakovanja pa ni doma na naših tleh. To je judovski greh. Judje so se spakovali ljubemu Zveličarju. Zato pa pustimo spakovanje Judom. Pa mislimo, da bi bili še Judje užaljeni, če bi jim preveč očitali, da so se oni prvi spakovali.

Na vsak način se treba odvaditi divje srditosti in še gršega spakovanja. Kdor ne bi hotel tega storiti, ga bomo kar izbrisali iz naše šole. Naši lepi dečki in naše zale deklice ne smejo postati grdi in še manj ostati grdi.

